

30. Bicsérd, Falualja-dűlő
(Baranya megye) R, B

Az M6-56 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalának Baranya megyei szakaszán két részletben, 2001. április 10.–május 11. és október 8–18. között végeztünk terepbejárást. A területet a nyomvonalon 100-100 méteres sávban jártuk be, illetve adott esetben a lelőhely teljes kiterjedését meghatároztuk. A kijelölt terület 77,9%-át sikerült bejárni, a többi rész erdő, mocsár, gyepek miatt járhatatlan volt.

Egy alacsony dombtetőn 50×50 méteres kiterjedésben szórvány cserepekkel jelzett őskori (Baden és mészbetétes kultúra) telepet regisztráltunk (49. lh.).

A leletek a Janus Pannonius Múzeum gyűjteményébe kerültek.

KÁRPÁTI GÁBOR

31. Bikács, Belső-sziget
(Tolna megye) Á

2001-ben a Tolna megye őskori és középkori várai című kutatási program keretében folytattam a légi felderítéseket, terepbejáráásokat. A munkához a Nemzeti Kulturális Alapprogram, az OTKA és az Ócsényi Repülőklub nyújtott anyagi segítséget.

A már korábban is kutatott 13. századi földvárat több alkalommal is fotóztam. Tavasszal, a búza zöld állapotában, amikor a világoszöld búzában sötétzöld csíkként mutatkozott az erődítés; a búza érett, aratás előtti állapotában, amikor az egykori sáncárcok a még éretlen, zöld növényzet jelezte. Decemberben, hóban jól látható a védett terület, valamint az erődítés É-i szakasza. Domborzatilag már csupán hóban figyelhető meg az erődítés, mivel a szántás következtében szinte teljesen ellapultak az egykori árkok, sáncok.

MIKLÓS ZSUZSA

32. Birján határa
(Baranya megye) R

Az M6-56 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalának Baranya megyei szakaszán két részletben, 2001. április 10.–május 11. és október 8–18. között végeztünk terepbejárást. A területet a nyomvonalon 100-100 méteres sávban jártuk be, illetve adott esetben a lelőhely teljes kiterjedését meghatároztuk. A kijelölt terület 77,9%-át sikerült bejárni, a többi rész erdő, mocsár, gyepek miatt járhatatlan volt.

A Zártkert nevű határrészben és vele érintkezően a Lothárdhoz tartozó Grabina-dűlőben is egy-egy őskori (Baden) telep nyomát találtuk (46–47. lh.).

A leletek a Janus Pannonius Múzeum gyűjteményébe kerültek.

KÁRPÁTI GÁBOR

33. Bokor határa
(Nógrád megye) Ó, Á, Kú

2001. március 13. és 18. között a Nógrád Megyei Mú-

zeumok Igazgatósága felkérésére bejártuk a Zagyva-Cserhát-völgyi gázvezeték nyomvonalát.

A település északi határában, a faluból kivezető út hídjától nem messze, a tőle ÉK-re fekvő dombon helyezkedik el a kevés Árpád-kori kerámiával jelzett (10. sz.) lelőhely. A Csapások-dűlőtől 50 m-re keletre elhelyezkedő szántóföldön őskori és kora újkori cserepeket gyűjtöttünk (11. lh.).

Munkatársak: Majcher Tamás, Paszternák István régészek, Balogh András pécsi, Nagy Andrea, Pesti Krisztina budapesti egyetemi hallgatók, valamint Nagy Imre, Semperger Zoltán, Nyikus Diána. A leletek a Kubinyi Ferenc Múzeumba kerültek.

VADAY ANDREA

34. Boldogkőváralja, Vár

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kk

A vár felső részét az 1963-ban indult ásatáskor teljes egészében – a sziklafelszínig – feltárták. Az ásató régész, K. Vígh Katalin munkáját 1966-ban a Herman Ottó Múzeum Évkönyvében publikálta. A helyreállítás során turistaszállót alakítottak itt ki, mely jelenleg nem üzemel, a vár helyreállított palotaszárnyában kiállítóterem van.

2001-ben az önkormányzat a Széchenyi-tervhez kapcsolódóan pályázni kívánt, ehhez volt szükség a várról kutatói véleményt adni, illetve az 1963-as kutatást – ott, ahol az megkívánja – kiegészíteni.

2001-ben a hegy oldalában korábban már ismert tároló vermet kitesztítettük a modern bemosódott törmeléktől.

A falak vakolatlan felületein, ahol az hozzáférhető volt, megfigyelést végeztem, amely részben kiegészíti a korábban már ismerteket.

A vár koronaszintjein és nyílásain jelentős 19. századi romantikus átépítés tapasztalható. Az akkori tulajdonosok a várat romantizálták és újból „használatba” vették.

Az írott és képi források alapján megállapítható volt, hogy a malombástyának nevezett épületrész egy L alakú palotaszárny része. Jelenleg toronyszerű alakja a vár romos állapotából fakad. A tömlöcnek tekintett verem, legalábbis a legutolsó 17. századi periódusban tároló verem volt, a tömlöc az említett L alakú palotaszárny földszintjén helyezkedett el, tetőszerkezet nem fedte.

A 2002. év során a meginduló újbóli helyreállítást és falrenoválást megelőzően további falkutatásra van szükség.

KOPPÁNY ANDRÁS

35. Borjád határa

(Baranya megye) Ó, R, LT, Ró

Az M6-56 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalának Baranya megyei szakaszán két részletben, 2001. április 10.–május 11. és október 8–18. között végeztünk terepbejárást.